

MET ONTWERPKRACHT NAAR HOOP EN OPTIMISME VOOR MORGEN

INHOUDSOPGAVE

1	Voorwoord	P 4
2	Missie en doelstellingen	P 6
3	Dutch Design Week 2024	P 7
4	Awards	P 22
5	Design Works 2024	P 25
6	Onze organisatie	P 35
7	Toepassing van de Codes	P 39
8	Jaarrekening	P 42

De enorme opgaven waarmee we als mensheid worden geconfronteerd, waren in 2024 nog steeds actueel en zelfs indringender aanwezig. Armoede, ongelijkheid, geweld, onveiligheid en polarisatie spelen op ieder denkbaar niveau. Globaal, landelijk, stedelijk. Maar ook in de gemeenschappen, achter de voordeur, tot op het niveau van jou als individu.

Het is belangrijk dat de oplossingen voor die opgaven uit alle denkbare richtingen komen: van de wereldpolitiek tot regionale en lokale bestuursorganen en van bedrijven tot ontwerpers en individuele burgers.

Zoals een economie bepaalde kritische grondstoffen nodig heeft om te kunnen functioneren, heeft een samenleving een zeker kritische basis van optimisme, hoop en inspiratie nodig om te kunnen floreren. Als Dutch Design Foundation (DDF) geloven en weten we dat ontwerpkraft een bijdrage kan leveren aan het bieden van inspiratie, hoop en optimisme. Ontwerpers denken buiten de bestaande kaders en komen met ideeën en oplossingsrichtingen voor een nieuwe koers. Een koers die leidt naar een duurzame, socialere en meer rechtvaardige toekomst voor ons allemaal.

Wij blijven geloven in de kracht van ontwerp, in de groeiende betekenis van de inspiratie die het biedt, in de groeipotentie van onze projecten en daarmee van DDF zelf.

We zien de toekomst van onze organisatie en projecten met vertrouwen tegemoet. We staan te popelen om onze mouwen op te stropen om onze plannen waar te maken.

Ik wens je veel optimisme. Dit publieksverslag staat er alvast bol van.

Martijn Paulen

Bestuurder Dutch Design Foundation

Martijn Paulen © Boudewijn Bollmann

MISSIE EN DOELSTELLINGEN

Dutch Design Foundation versterkt ontwerpkracht voor de samenleving

Dutch Design Foundation stimuleert en inspireert, met een bereik tot ver buiten Nederland. We hebben daarbij twee doelen; we versterken de positie en betekenis van Nederlandse ontwerpers en we laten zien hoe ontwerpers wereldwijd vormgeven aan een positieve toekomst. Dat doen we met Dutch Design Week, Coalitions (in 2024 waren dit nog twee losse programma's: World Design Embassies en What if Lab), Dutch Design Awards, en met PONT (De Publieke Ontwerppraktijk).

Wij geloven in de voorwaartse denk- en doekracht van ontwerpers om bij te dragen aan een mooiere, socialere en duurzamere wereld. De resultaten van die denk- en doekracht hebben we ook in 2024 weer in alle denkbare vormen en manieren teruggezien in onze projecten.

What if...
Lab

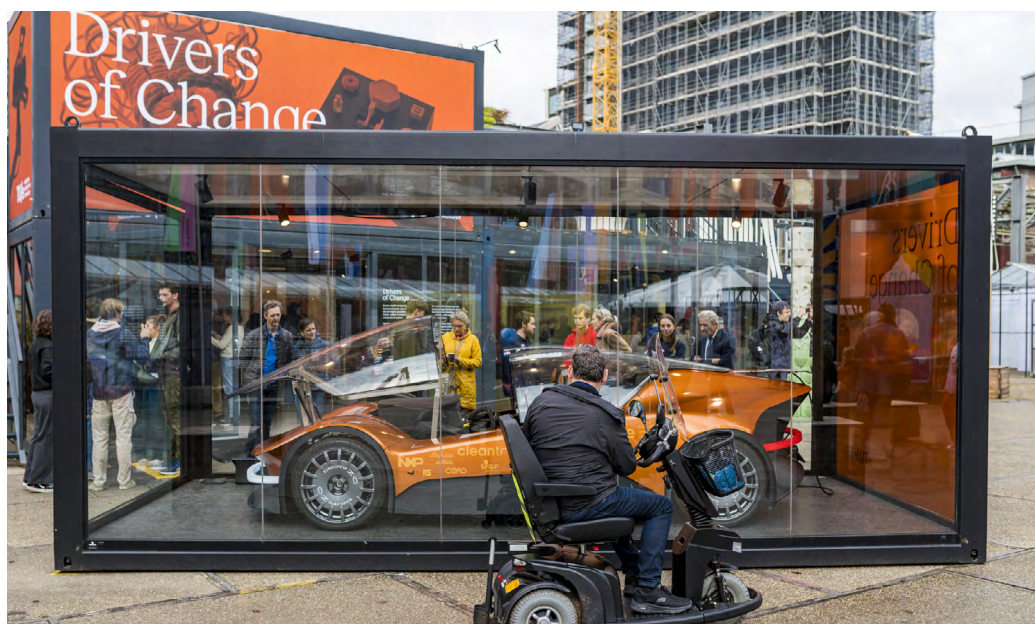

World Design
Embassies

DUTCH DESIGN WEEK 2024

Dutch Design Week (DDW) is hét jaarlijkse negendaagse festival waarin we het ontwerp van de toekomst en de toekomst van ontwerp laten zien. Van 19 tot en met 27 oktober 2024 presenteerden 2800 ontwerpers en studio's uit binnen- en buitenland zich op 500 evenementen, verspreid over de meest uiteenlopende locaties in de hele stad. In studio's, galeries, musea en oude fabriekspanden die speciaal voor DDW waren ingezet als expositieruimte, maar ook in winkels, restaurants, de NS-stationshal, plantsoenen en (winkel)pleinen. Waar ze zich ook op welk moment bevonden, overal werd voor de ruim 300.000 bezoekers een optimistische en verbindende boodschap uitgedragen: samen kunnen we de uitdagingen waar we voor staan het hoofd bieden en samen kunnen we een betere toekomst vormgeven!

DDW24 © Max Kneefel

Thema DDW24: Real Unreal

Het thema van DDW24 (DDW24) was 'Real Unreal'. Dit thema adreseerde de noodzaak om te onderzoeken en te bevragen wat we als waarheid accepteren in een tijd waarin zowel virtueel als in real life niet altijd meer duidelijk is wat echt is en wat niet. Laat staan dat we kunnen weten wat echt is en wat niet. Het thema daagde bezoekers van DDW uit om hun perceptie van wat echt of denkbeeldig is te heroverwegen. Wat bezoekers hebben gezien en ervaren tijdens DDW24, is dat de potentie van ontwerpkracht geen droom maar de realiteit is. Ontwerpers zijn bij uitstek in staat om het onvoorstelbare voorstelbaar te maken. Wat vandaag nog absoluut onmogelijk lijkt, kan morgen echt bestaan. Het resultaat was dat Eindhoven opnieuw negen dagen lang in het teken stond van de hoopvolle energie en het optimisme dat voortkomt uit alle slimme, duurzame, sociale en mooie ontwerpen.

Voor DDW24 hebben zich meer ontwerpers en studio's aangemeld dan in voorgaande jaren: maar liefst 2800. Zij kwamen uit diverse landen, van uiteenlopende opleidingen en communities en uit alle mogelijke designdisciplines. Deze breedte zorgde er ook in 2024 weer voor dat het evenement een heel breed publiek aansprak, met een grote diversiteit in leeftijd, opleiding, achtergrond en interesses.

DDW24 © Max Kneefel

Enthousiasme, positiviteit en inspiratie

Het bezoekersonderzoek 2024 toonde aan dat het enthousiasme onder DDW bezoekers verder is toegenomen. De trend van de afgelopen jaren van uitgesproken positieve bezoekers zet zich door. Bezoekers gaven aan dat ze nog meer geïnspireerd werden door hun bezoek aan DDW. De voornaamste reden om DDW te bezoeken was dan ook het opdoen van inspiratie. Daarnaast leverde het bezoek de bezoekers ook nieuwe inzichten en meer bewustwording op. DDW24 heeft bezoekers in een optimistische festivalsfeer kennis laten maken met mogelijke toekomstscenario's. Of het nu ging om een tiny house gemaakt in een nacelle van een windmolen aan het eind van zijn levensduur of om een windgedreven breimachine die met de kracht van wind duurzame sjaals breit, DDW liet zien dat een betere toekomst voor ons allemaal mogelijk is.

Vijf missies, vijf perspectieven

Om het voor de bezoekers makkelijker te maken om DDW te bezoeken, brachten we net als in 2023 de deelnemende projecten onder in een van vijf missies (onderwerpen die spelen in het ontwerpveld) en vijf perspectieven (vakgebieden waarin ontwerpers werken). Deze missies en perspectieven vormden een kapstok voor het totale DDW programma-aanbod. Ze kwamen terug op de plattegrond, de website en de DDW app. Daarnaast werden ze verder toegelicht in de expositie 'Introduction to DDW'.

De vijf missies zijn:

1. Challenging our DIGITAL FUTURE

Onze digitale realiteiten én toekomst worden door ontwerpers volop verkend en beïnvloed. Van virtuele werelden tot kunstmatige intelligentie en van wereldwijd platform tot individuele ervaring.

2. Achieving our EQUAL SOCIETY

Om een gelijkwaardige samenleving te bereiken, moeten we systemen en interacties (her)ontwerpen die iedereen op waarde schatten. Veiligheid, inclusiviteit en verbinding staan hierin centraal.

3. Creating our LIVING ENVIRONMENT

Vormgeven aan onze eigen leefbaarheid door het ontwerpen van onze leefomgeving, mobiliteit en de materialen die we daarvoor gebruiken.

4. Boosting our HEALTH & WELLBEING

Ontwerpen die onze kwaliteit van leven structureel verbeteren – van ons voedsel tot zorg en persoonlijk welzijn – en die bijdragen aan het meest kostbare dat we hebben: onze gezondheid.

5. Enabling our THRIVING PLANET

Voor een vitale, gezonde planeet moet ontwerp de natuurlijke kracht van de aarde versterken, of die op zijn minst niet in de weg zitten.

Secrid, Klokgebouw, DDW24 © Nick Bookelaar

Vijf ontwerp perspectieven

DDF is er voor de volle breedte van het ontwerpveld: van individueel tot systemisch en van conceptueel tot toegepast. Binnen die context onderscheiden we vijf ontwerp perspectieven:

Duivenbode, DDW24 © Max Kneefel

1. SIGNATURE & COLLECTIBLE DESIGN

Artistieke exploratie en individuele expressie liggen ten grondslag aan dit ontwerp perspectief, vertaald naar objecten en andere uitingen die poëtisch of conceptueel van aard zijn.

2. SPECULATIVE & SOCIAL DESIGN

Ontwerpers die werken vanuit dit perspectief blinken uit in onverwachte denkrichtingen en een aanpak die buiten de gebaande paden treedt. Dit krijgt vorm in ontwerpend onderzoek of de ontwikkeling van (sociale) interventies.

3. PRODUCT & CRAFT DESIGN

Alles wat we gebruiken, is ontworpen. Voor al die producten en materialen zijn de meest uiteenlopende methodes, vaardigheden en kennis nodig.

4. SERVICE & INNOVATIVE DESIGN

Razendsnelle digitale en technologische ontwikkelingen roepen veel vragen op. Het antwoord van ontwerpers: grensverleggende concepten én concrete toepassingen.

5. INDEPENDENT & CRITICAL DESIGN

Er zijn altijd ontwerpers die zich niet laten definiëren. Makers en bedenkers van autonoom en kritisch werk, dat niet zelden reflecteert op het ontwerp vak zelf.

Expositie 'Introduction to DDW'

In het Klokgebouw op Strijp S vond tijdens DDW24 voor het eerst de expo *Introduction to DDW* plaats. Aan de hand van een film en meerdere presentaties kregen bezoekers basisinformatie over DDW. Ze kregen aan de hand van concrete voorbeelden uitleg over de impact en betekenis van design, het thema van DDW2024 en de vijf missies en perspectieven. De expo fungeerde ook als handleiding voor het bezoek aan DDW.

Nieuwe deelnemers DDW en Grand Projects

Een kernwaarde van DDW is zoveel mogelijk ontwerpstemmen laten zien en horen. Ontwerpers uit diverse landen, van uiteenlopende opleidingen en communities. En uit alle denkbare onderwerpdisciplines; van productontwerp tot social design, van vormgeving op het gebied van AI tot duurzaamheid en nog veel meer. Juist deze kernwaarde maakt dat DDW zowel een breed publiek als een breed deelnameveld aanspreekt.

Om te komen tot een zo breed mogelijk deelnemersveld, hebben we in 2024 weer actief gescout en ontwerpers en communities uitgenodigd voor deelname aan DDW. Een voorbeeld hiervan zijn de Zeitgeist meetings, waarin leden van het programma & community team op verschillende plekken in het land met ontwerpers in gesprek gingen. Een ander voorbeeld is de postercampagne die tijdens de Call for Entries voor het eerst verspreid is op opleidingen en broedplaatsen door het hele land, aangevuld met een nieuwe online campagne. Het resultaat van deze inspanningen was een toename van circa 20% in aanmeldingen, met name vanuit jongere ontwerpers.

Grand Projects

Een project dat zowel het deelnemersveld heeft verbreed als het publiekbereik heeft vergroot, is 'Grand Projects': projecten die zijn gerealiseerd op prominente buitenlocaties in Eindhoven.

De elf Grand Projects varieerden van een surrealistische textielinstallatie gemaakt van luchtballonstof tot een lichtinstallatie die het water een stem gaf via kleurprojecties na zonsondergang. Ook genoten bezoekers van de Temple of Peace. Een kleurrijke installatie op Strijp S waarin het thema 'vrede' werd uitgebeeld door tachtig unieke vlaggen gemaakt door teams van recent afgestudeerden van kunst- en designacademies samen met vluchtelingen. Voor een deel van de Grand Projects gingen we een samenwerking aan met Buro Binnenstad Eindhoven. Zo konden we ook nieuwe publieksgroepen in contact brengen met de betekenis en impact van ontwerp. In de binnenstad kwam het winkelend publiek zo onverwachts oog-in-oog te staan met het project 'Krijt je Rijk' van Reuringdienst of de WindKnittingFactory van Merel Karhof.

Beacons DDW24

Voor de tweede keer in de geschiedenis van DDW werkten we in 2024 met beacons: pioniers, voorlopers en aanjagers binnen hun ontwerpdiscipline. Zij vormen letterlijk een soort van baken en zijn richtinggevend voor collega-ontwerpers, partners en bezoekers van DDW. De beacons delen hun visie op het veld en de wereld waarin zij werken. Rondom de beacons ontwikkelden we een programma van publieksactiviteiten, waarbij de beacons onder meer lezingen hielden voor een breed publiek.

De beacons van 2024 waren:

Julia Watson (Lo-TEK): Julia transformeert lokale kennis in vorm en materiaal, systemen en architectuur en bevordert integratie van inheemse kennis in hedendaags design. Zij lichtte haar werk toe in een lezing tijdens DDW.

Bas van de Poel (Modem): Bas deelde tijdens DDW zijn inzichten over de impact van nieuwe en opkomende technologieën en hoe we ze kunnen gebruiken als een kracht voor het goede. Een van zijn stellingen is dat hoe digitaler onze wereld wordt, hoe groter onze behoefte aan het fysieke zal worden.

André Doxey (LEGO): André ziet het als een van de belangrijkste verantwoordelijkheden voor ontwerpprofessionals om te helpen handelingsperspectief te creëren voor studenten, zodat ze hun dromen en ambities kunnen waarmaken. Hij ging tijdens DDW dan ook met veel geestdrift in gesprek met diverse studenten.

Beacons, Van Abbemuseum, DDW24 © Boudewijn Bollmann

DDW24 © Max Kneefel

Mission Days

Voor het eerst hielden we tijdens DDW 2024 'Mission Days': vijf inhoudelijk gecureerde interactieve bijeenkomsten voor en door missiegedreven professionals.

Op ieder van de Mission Days stond steeds een ander thema centraal: Leefomgeving, Vitale Planeet, Digitale Toekomst, Welzijn & Gezondheid en Gelijkwaardige Samenleving.

Het inhoudelijke programma bestond uit lezingen, conferenties, workshops, tours en studiobezoeken en uiteenlopende avondprogramma's. Ruim 1.500 professionals namen deel aan deze allereerste Mission Days.

De expositie Class of '24 en de Avenue of Fresh Perspectives

Het bieden van een podium aan de nieuwste generatie ontwerpers zien wij als een belangrijke taak. Daarbij blijft het niet bij alleen het tonen van hun werk. We helpen ze bij het leggen van verbindingen met opdrachtgevers, afnemers, mogelijke samenwerkingspartners en de internationale media. En dat doen we niet alleen voor jonge ontwerpers uit Nederland maar ook voor die uit het buitenland.

In de expositie Class of '24 stelden de nieuwe talenten van maar liefst 16 academies uit binnen- en buitenland zich voor aan het publiek en toonden zij hun visie op de toekomst. De deelnemende academies waren: École Camondo, Vilnius Academy of Arts, Lund University School of Industrial Design, University of the Arts Utrecht - HKU, Royal Academy of Art - Den Haag, St. Joost School of Art & Design, Fontys Academy of The Arts, Artemis Academie, Willem de Kooning Academy, IED Istituto Europeo di Design, HSLU – Lucerne School of Design, Film and Art, Academy of Arts in Szczecin, Burg Giebichenstein Kunsthochschule Halle, Saxion University of Applied Sciences, Angewandte Industrial Design Wenen.

Elk van deze opleidingen toonden hun grootste talenten op een eigen catwalk. Voor op de kop van de catwalk selecteerde iedere opleiding een project dat volgens hen goed op de huidige tijdsgeest reflecteerde. Al deze projecten vormden samen een laan van vernieuwende perspectieven, de 'Avenue of Fresh Perspectives', waar DDW bezoekers doorheen konden wandelen.

DDW24 © Max Kneefel

Secrid expositie

Inmiddels een vaste waarde op DDW is de Secrid expositie. Een expo waarbij visionaire talenten die de industrie willen transformeren van meer produceren naar beter produceren, ruim baan krijgen. De tentoonstelling is een samenwerking tussen Secrid, Impact Hub Amsterdam en DDF. In 2024 zetten we het werk van zeven talentvolle ontwerpers in de schijnwerpers. Allemaal geven ze met een innovatief ontwerp een impuls aan de evolutie van de industrie. De gedachte achter deze expositie is dat de huidige industrie mogelijk niet kan worden gestopt, maar dat we die wel degelijk kunnen veranderen als ieder nieuw product beter is dan de voorgaande generaties.

Driving Dutch Design

In 2024 volgden 26 jonge talentvolle ontwerpers het Driving Dutch Design traject: hét professionaliserings- en netwerkprogramma van Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO), DDF en Stichting Stokroos. Het programma helpt gedreven jonge ontwerpers op weg in de wereld van creatief ondernemerschap. Tijdens DDW presenteerden de Drivers hun werk in de collectieve expositie Driven by Purpose.

DDW24 © Max Kneefel

Eindhoven Design District

Ook buiten de negen dagen van DDW om bruist Eindhoven van de kracht van design dankzij ontwerpers, creatieve wijken, innovatieve bedrijven en evenementen met internationale aantrekkingskracht. Het project Eindhoven Design District (EDD) is een initiatief van gemeente Eindhoven, DDF en Eindhoven365 om design en technologie in Eindhoven een groter podium te bieden en design thinking te stimuleren bij bedrijven en overheden. Daarnaast wil EDD de designparels in Eindhoven permanent meer zichtbaar maken.

Inmiddels zijn 143 parels aangewezen en te vinden op de website eindhoven.designdistrict.com. Ook zijn er designroutes samengesteld langs de must-sees én de verborgen parels op designgebied. In 2024 plaatsten we de eerste speciaal ontworpen informatieborden en markers. Deze markers geven tekst en uitleg over een bepaald ontwerp en leveren zo een bijdrage aan de beleefbaarheid van ontwerp.

DDFxEDD © Max Kneefel

DDW24 © Max Kneefel

Publieksbegeleiding, nieuwe doelgroepen en toegankelijkheid

DDW weet ieder jaar honderdduizenden bezoekers op de been te brengen. In 2024 waren dat er ruim 300.000. Via de media bereikten we nog eens een veelvoud aan mensen. Om een dergelijk groot aantal bezoekers zo goed mogelijk te gidsen door het omvangrijke festivalaanbod, zetten we een breed scala aan middelen in. We hielpen bezoekers praktisch op weg met route- en programma- informatie op de website, papieren DDW-plattegronden (ruim 70.000), bewegwijzering door de stad en gratis DDW Design Rides. Nieuw in 2024 was de DDW app waarmee bezoekers op een meer interactieve manier door DDW werden gegidst. De app werd intensief gebruikt: tijdens de week bereikte hij zelfs de top 10 van meest populaire dienstenapps in de iOS App Store. In totaal is de app ruim 13.000 keer gedownload in de periode 1 tot en met 27 oktober.

Inhoudelijk gidsen

Onze ambitie reikt verder dan het alleen praktisch gidsen van ons publiek. We willen bezoekers ook inhoudelijk gidsen. Dat start al voor het bezoek aan DDW, via de website en social mediakanalen. Naast alle praktische informatie vinden bezoekers daar ook inhoudelijke informatie over de deelnemende ontwerpers en hun projecten.

Om ervoor te zorgen dat ook op DDW zelf de informatie over de projecten zo goed en toegankelijk mogelijk beschikbaar was, introduceerden we tijdens DDW 2024 op meerdere expo-locaties speciale 'project signing'. Daarmee gaven we informatie over het project (zoveel mogelijk op B1-niveau). Bezoekers konden een QR code scannen voor verdiepende informatie over het project en de ontwerper.

Verbreiding van het publieksbereik

Hoe gemêleerd en breed het DDW publiek ook is, verdere verbreiding van het publieksbereik is voor ons een punt van voortdurende aandacht en ontwikkeling. Tijdens DDW doen we dat letterlijk door de activiteiten naar juist die locaties in de stad te brengen waar een grote diversiteit aan bezoekersgroepen komt. Denk aan winkelcentra, treinstations, een skatehal, musea, eetgelegenheden, een gezondheidscentrum, scholen en natuurlijk de studio's van de ontwerpers in de stad. Omdat we weten hoeveel kracht er schuilt in toevallige ontmoetingen, hebben we tijdens DDW 2024 ontwerp ook op een laagdrempelige manier tussen het niet DDW publiek gebracht, bijvoorbeeld in winkelstraten en op pleinen. Zo kwam ook nietsvermoedend winkelend publiek in aanraking met de kracht en betekenis van ontwerp.

Financiële, fysieke en mentale toegankelijkheid

Wij vinden het belangrijk dat DDW als hoogwaardig cultureel evenement in financieel, fysiek en mentaal opzicht toegankelijk is en blijft. Slechts voor tien van de ruim honderd locaties is een ticket nodig. Dat betekent dat het overgrote deel van de locaties alle negen dagen van DDW gratis te bezoeken is. Daarnaast stelden we in 2024 500 tickets voor de betaalde DDW locaties beschikbaar voor bezoekers met een smalle beurs. Deze tickets werden beheerd door gespecialiseerde instanties zoals Stichting Cultuur Inclusief. Ook organiseerden we gratis rondleidingen voor mensen voor wie een bezoek niet vanzelfsprekend is, zoals voor de doelgroep van vluchtelingenorganisatie Wasbeer en Pauw.

Als we kijken naar mentale toegankelijkheid, geldt dat we letten op helder taalgebruik en gebruiksgemak bij de website, de app en de plattegrond. Op de website was een overzicht te vinden van de verwachte drukte op diverse tijdstippen, zodat bezoekers hun bezoek op een rustig moment konden plannen. Voor bezoekers voor wie een hele dag festivalbezoek te intensief is, richtten we tijdens DDW 2024 voor het eerst een prikkelarme ruimte in. De ruimte werd intensief gebruikt door verschillende bezoekers, variërend van jonge moeders die hun baby wilden voeden tot reuma- en long-covid-patiënten.

De fysieke toegankelijkheid van DDW hebben we in 2024 verder verbeterd. Zoals ieder jaar stond op de website aangegeven waar aangepaste toiletten waren en of een locatie (deels) rolstoeltoegankelijk was. Voor bezoekers met een fysieke beperking was tijdens DDW een speciaal telefoonnummer beschikbaar waar zij met al hun vragen terecht konden. Op DDW zelf was een verlaagde helpdesk, specifiek ingericht voor rolstoelgebruikers. In de -gratis toegankelijke- expo Designing Society (die gebaseerd was op de in 2023 opgedane inzichten uit het project The Embassy of Inclusive Society) was bij de entree een fysieke voel-maquette van de expo beschikbaar waarmee bezoekers met een visuele beperking de ruimte konden verkennen. Projectbordjes hingen op rolstoelvriendelijke hoogte en de projecten werden zowel in tekst als in video toegelicht. Daarnaast organiseerden we elk uur gratis publiekstours en stonden vrijwilligers klaar om persoonlijke begeleiding te bieden.

(Business)tours en -events

Om bedrijven, overheden, netwerkorganisaties en media begeleiding en verdieping te bieden in het brede aanbod van DDW, bieden we jaarlijks een programma aan van lezingen, netwerkevenementen, gerichte pitch-evenementen en tours. Tijdens DDW 2024 zijn maar liefst 235 tours georganiseerd voor 3.300 geïnteresseerden van 65 verschillende organisaties. Hiermee konden we nieuwe bezoekersgroepen bereiken.

Tour Heijmans, Ketelhuisplein, DDW24 © Boudewijn Bollmann

DDW Young: programma voor kinderen, jongeren en schoolklassen

DDW Young richt zich speciaal op het primair en secundair onderwijs. In 2024 bestond het programma uit tips, routes, rondleidingen en verschillende workshops. Ook was er een speciaal informatiepunt met begeleiders waar gezinnen, kinderen en jongeren terecht konden voor tips en informatie.

Tijdens DDW24 zijn er 12 DDW-Young rondleidingen gegeven en bezochten bijna 160 leerlingen onder leiding van een DDW-gids projecten op het evenement. Daarnaast gingen jongeren aan de slag met het ontwerpen van een GreenKart in samenwerking met RedesignLife en het maken van een Activisten-Patch, georganiseerd door Studio Meike Nieuwenhuis.

Nieuw in 2024 was een uitgebreide campagne via TikTok om de jongere doelgroep te bereiken. Deze campagne gaven we vorm in samenwerking met studenten van het SintLucas.

Om DDW financieel toegankelijker te maken voor kinderen en jongeren in het algemeen, hebben kinderen tot 12 jaar gratis toegang, krijgen jongeren een korting en zijn er familie-tickets met korting te koop. Scholen en studenten krijgen ook korting.

Internationalisering

Het vormgeven van een positieve toekomst is uiteraard geen nationale, maar een internationale, grensoverschrijdende opgave. DDF beoogt met DDW dé internationale hub te zijn waar de toekomst wordt getoond, verkend en besproken. DDW wordt door de internationale designers beschouwd als een van de meest toonaangevende evenementen, vergelijkbaar met prestigieuze designfestivals zoals Salone del Mobile, Helsinki Design Festival en South by Southwest. We breiden onze internationale positie en impact continu verder uit. In 2024 hebben we daarvoor verschillende activiteiten ondernomen.

Vattenfall, Ketelhuisplein, DDW24 © Cleo Goossens

Internationale samenwerkingen

DDW gaat ieder jaar uiteenlopende samenwerkingen aan met internationaal opererende partners. In 2024 deden we dat met Dezeen, Designboom, EY, Xpeng en Vattenfall. Deze samenwerkingen dragen bij aan het internationale draagvlak van DDW en het vergroten van de internationale exposure en marktkansen voor de ontwerpcommunity. Ook de internationale kennisuitwisseling die dankzij deze partners plaatsvindt, is van grote waarde voor de verdere ontwikkeling van DDW.

Door het jaar heen werkt DDF wereldwijd samen met vele partners om in contact te komen en te blijven met de toonaangevende ontwerpers en opkomende talenten wereldwijd. En om Nederlandse ontwerpers internationaal te verbinden met relevante partijen. Een voorbeeld hiervan is de expositie van Studio Corvers in Central di Disegno Madrid, die mede dankzij het samenwerken van DDF met Dutch Diplomacy tot stand kwam.

Internationale programmering en ontvangsten

DDW is internationaler gaan programmeren, onder meer door het internationaal scouten van toptalent en scholen. Dat resulteerde in beduidend meer internationale deelnemers uit onder meer de VS, India, Japan, Oman en Korea. Ook was het animo om deel te nemen aan de Class of '24 expositie vanuit het buitenland aanzienlijk groter dan eerdere jaren. Een ander voorbeeld is het Grand Project 'Sex in The City', waarvoor alle deelnemers vanuit het buitenland speciaal voor DDW naar Nederland kwamen.

Daarnaast zet DDW in op de samenwerking met internationale beacons, zoals in 2024 met André Doxey (Head of LEGO design) en Julia Watson (Lo-TEK). Zij dragen met hun internationale visie en netwerk bij aan DDW.

Ook begeleidden we meerdere internationale delegaties tijdens DDW24. Maar liefst 11% van de tours die werden gegeven tijdens DDW24 waren Engelstalig. Dit waren tours aan internationale bedrijven, overheden, kennisinstellingen en andere organisaties, uit onder meer Japan, Duitsland, Frankrijk en Italië. Ook verwelkomde DDW de cultureel attachés als onderdeel van hun jaarlijkse terugkomdagen.

Naast het ontvangen van buitenlandse delegaties, werden we ook gevraagd om bij te dragen aan evenementen in het buitenland, zoals op de Munich Creative Business Week, in Brussel bij DG Grow, het Anchorage Museum in Alaska en bij Nantes Food Design.

Beacons, Design Academy, DDW24 © Boudewijn Bollmann

Internationale Design Netwerken

DDF speelt al jaren een vooraanstaande rol in internationale designnetwerken. Zo zijn we een van de oprichters en bestuurslid van World Design Weeks (een netwerk van designfestivals van over de hele wereld). Ook zijn we bestuurslid bij BEDA (the Bureau of European Design Associations) en lid van het New European Bauhaus- initiatief, een door de Europese Unie gelanceerde beweging om een duurzame en inclusieve samenleving vorm te geven.

Al 22 jaar zet Dutch Design Awards (DDA) het beste, meest toonaangevende design van het afgelopen jaar in de schijnwerpers. In 2024 pakten we het DDA-format anders aan en ging de volle aandacht uit naar het belang van jonge ontwerpers. Wel reikten we opnieuw de Bio Art & Design (BAD) Awards uit.

DDW24 © Max Kneefel

Dutch Design Awards

De opzet van de Dutch Design Awards was in 2024 anders dan in voorgaande jaren. De volle aandacht ging dit keer uit naar het belang van jonge ontwerpers. Daarvoor werkten we samen met tien iconische ontwerpers die in de afgelopen 22 jaar winnaar of genomineerd waren in de categorie Young Designer. Zij presenteerden hun proces van de afgelopen jaren; ze lieten zien waar ze nu staan, hoe ze op dit punt gekomen zijn en hoe zij vormgeven aan de toekomst. Daarnaast introduceerden zij ieder één jonge, veelbelovende ontwerper uit hun vakgebied. Samen met dit nieuwe talent presenteerden zij hun werk tijdens DDW in een DDA expositie, een avondprogramma, een publicatie en online op de website van DDA.

In de expositie konden de bezoekers stemmen op hun favoriete jonge ontwerper voor de DDA Public Awards. De trotse winnaar was Auke Bleij met zijn [Respyre](#): een bioreceptief beton dat is vervaardigd uit 70% gerecycled cement dat spontane mosgroei mogelijk maakt. Respyre werkt temperatuurregulerend en levert daarmee een bijdrage aan een betere luchtkwaliteit, zorgt voor een vermindering van geluidsoverlast door verkeer en vormt een habitat voor insecten en micro-organismen.

DDW24 © Max Kneefel

BAD Awards

De Bio Art & Design (BAD) Awards kennen we als DDF toe in samenwerking met in de Eindhoven gevestigde culturele partners BioArt Laboratories, MU Hybrid Art House en Next Nature. De winnaars van de BAD Awards 2024 zijn:

BAD Awards, MU Hybrid Art House © Boudewijn Bollmann

The Myth Of Bomb Craters | Moe Abbas & Liu Shuai

Een werk dat zowel geografische als artistieke vormen overspant en dat, vanuit de wetenschap van bioremediatie door planten, laat zien hoe de natuur zichzelf kan helen voor het algemeen welzijn van al het leven op aarde.

Ecotonal Beings | NVISIBLE.STUDIO/Emilia Tapprest, Sophie Mars, Victor Evink, Samar Khan, Leonie Cornips

Met Ecotonal Beings proberen de makers de kloof tussen het zoogdier mens en andere diersoorten te overbruggen door middel van speculatieve interfaces die communicatie verbeteren. Dit ambitieuze project richt zich op het ontwikkelen van nieuwe manieren van interactie met verschillende diersoorten, waarbij de nadruk ligt op beweging, haptiek, geluid en zicht.

Low tide Ceramics | Carla Alacalà Badias & Laura Villanueva

Dit project maakt de microscopische wereld van microben zichtbaar. Het maakt enerzijds duidelijk dat deze minuscule organismen onmisbaar zijn voor de instandhouding van het leven op aarde. Anderzijds doet het de toeschouwer beseffen hoe de mensheid de functies van microben uitbuit voor eigen gewin.

DESIGN WORKS 2024

World Design Embassies

Het programma World Design Embassies (WDE) zet ontwerpkracht in bij het ontwikkelen van nieuwe vergezichten en concrete oplossingsrichtingen voor maatschappelijke uitdagingen. In 2024 vormden partners uit het bedrijfsleven, (semi)overheid, kennisinstellingen, non-profitorganisaties en ontwerpers open coalities. Binnen die coalities werkten de partners samen aan oplossingsrichtingen van (inter)nationale transitie-opgaven. De resultaten werden tijdens DDW24 gepresenteerd aan het publiek in de vorm van lezingen, podcasts, conferenties, workshops, rondleidingen en in één gezamenlijke expositie (onder de titel Designing Society) waarin alle Embassies zich presenteerden.

DDW24 © Max Kneefel

- 1. Embassy of Circular & Biobased Building**
- 2. Embassy of Food**
- 3. Embassy of Health**
- 4. Embassy of Inclusive Society**
- 5. Embassy of Safety**
- 6. Embassy of Mobility**
- 7. Embassy of Water**
- 8. Embassy of Digital Futures**

1. Embassy of Circular & Biobased Building

In een wereld waar verstedelijking vaak ten koste gaat van de natuur, ontstaat een nieuwe visie die uitgaat van harmonie tussen de gebouwde omgeving en de natuurlijke wereld. Deze visie vormt de basis van het programma *Building as a Landscape*, waarin natuur, bouw en infrastructuur samenkomen om regeneratieve stedelijke landschappen te creëren. De centrale vraag die in de Embassy of Circular & Biobased Building is onderzocht, is: Hoe kunnen we gebouwen en infrawerken verbinden met natuur om zo een regeneratief stedelijk landschap te ontwikkelen? Samen met startups, ecologische experts en bouwbedrijven is gezocht naar nieuwe inzichten, materialen en bouwsystemen om de leefbaarheid voor mens, dier en natuur in de bebouwde omgeving te waarborgen. Voor nu en in de toekomst.

2. Embassy of Food

Ons voedselsysteem en de huidige manier van consumeren zijn hard toe aan verandering. Maar op het antwoord op de vraag hoe we dat moeten aanpakken, loopt het al enige tijd vast. Ontwerpers kunnen een rol spelen door de wereld achter ons voedsel en de relatie die we met ons voedsel hebben beter en anders vorm te geven. De Embassy of Food brengt verbeelding en realiteit samen door een plek te zijn waar naast ontwerpers, mensen uit de hele voedselketen samenkomen om met elkaar te experimenteren. Van boer tot wetenschapper en van beleidsmedewerker tot supermarktdirecteur.

In 2024 is in het kader van deze Embassy onderzocht welke waarden mensen belangrijk vinden bij het maken van keuzes over voedsel. Deze nieuwe 'voedselwaarden' zijn gebruikt om herziene voedselrelaties te ontwerpen en in 'De Schijf van Vijf voor Twaalf' is gekeken naar wat en hoe we zouden moeten eten. De relatie tot de bodem, de ruimte die het verbouwen van voedsel inneemt, de tijd die het kost en de effecten op mens en natuur zijn allemaal doorvertaald naar nieuwe scenario's. Op DDW werden bezoekers uitgenodigd om mee te denken over de schets die we als samenleving met elkaar maken een nieuw toekomstperspectief waarin we ons goed kunnen voelen over onze relatie met ons voedsel.

3. Embassy of Health

Onze gezondheidszorg, en daarmee onze gezondheid, komt steeds meer onder druk te staan. Daarom is het cruciaal om preventief in te zetten op gezondheid. Maar in de praktijk blijkt dat gemakkelijker gezegd dan gedaan. We benaderen zorg en gezondheid vaak vanuit een economische invalshoek, waarin alles draait om cijfers. We zijn gewend om te handelen vanuit ziekte: het is overzichtelijk, meetbaar en controleerbaar. Zodra er iets mis is, behandelen we het, meten de uitkomst, documenteren het en sturen een factuur.

De uitdaging is om gezondheid als kernwaarde te integreren in hoe we onze omgeving vormgeven. Van hoe we zorgen tot waar we wonen en vanuit welk beleid we samenleven. Hoe draagt ontwerp bij aan het werken aan dergelijke onmeetbare, 'zachte waarden'? Tijdens DDW is in de Embassy of Health 'De Wachtruimte' gecreëerd: de plek waar normaliter tijd en efficiëntie de boventoon voeren en waarbij aandacht voor de mens daarna komt. Op DDW zijn bezoekers meegenomen in een proces waarbij ontwerpers vanuit 'zachte waarden' tot nieuwe oplossingsrichtingen komen, ook voor een fenomeen als een wachtruimte.

4. Embassy of Inclusive Society

In de voorbije jaren kregen we als samenleving meer aandacht voor diversiteit en werkten we aan inclusiviteit. Veranderingen die zorgden voor meer gelijkheid en toegankelijkheid en die ruimte gaven aan verschillende stemmen. Je zou denken dat we al een eind zijn. Maar als je naar het nieuws kijkt of op sociale media scrolt, merk je al snel dat dit niet zo is. Er is nog veel werk te doen. Inclusiviteit heeft geen simpele oplossing of tijdslimiet. Er zijn nog steeds onrechtvaardige systemen. En omdat mensen altijd zullen verschillen en samenlevingen veranderen, blijft de zoektocht naar inclusiviteit belangrijk.

Daarom nodigde de Embassy of Inclusive Society bezoekers van DDW uit om inclusiviteit als een proces te zien en niet als eenmalige actie of een vinkje op een checklist. Bezoekers werden uitgenodigd om inclusiviteit te zien als een serie momenten waarin we oude gewoontes ontleren en nieuwe dingen leren.

Embassy of Health © Max Kneefel

5. Embassy of Safety

Werken aan veiligheid is niet eenvoudig. In onze samenleving zijn er veel verschillende belangen en ideeën waarbij geldt dat sommige mensen minder gehoord worden dan anderen. De Embassy of Safety wil álle mensen bij veiligheid betrekken, zodat iedereen mee kan doen. Denk daarbij ook aan jongeren in detentie, mensen met een taalachterstand of professionals uit het veiligheidsdomein. In 2024 is in deze Embassy ontwerpkracht ingezet om te onderzoeken en testen hoe we willen dat onze nieuwe gezamenlijke veiligheid eruitziet. Bezoekers van DDW werden betrokken in dit onderzoek; ze konden meedenken en hun inzichten en meningen delen. Het werd duidelijk dat we de nieuwe veiligheid samen moeten vormgeven zodat iedereen zich veilig voelt in de maatschappij.

Embassy of Safety © Max Kneefel

6. Embassy of Mobility

Eindhoven groeit snel. Dat vraagt om slim gebruik van ruimte, meer groen en een kleinere ecologische voetafdruk. Tegelijkertijd neemt de vraag naar mobiliteit toe. Voor de mobiliteitstransitie is het nodig dat we ons reisgedrag aanpassen: minder reizen tijdens de spits en meer gebruik maken van duurzame vervoermiddelen zoals OV, fietsen en deelfervoer. Maar: het veranderen van reisgedrag is moeilijk. We kunnen daarvoor draaien aan vier knoppen: hardware (infrastructuur), software (digitale hulpmiddelen), mindware (gedragsverandering) en organisation ware (anders organiseren van de vraag naar mobiliteit). In 2024 onderzoekt de Embassy of Mobility hoe de stad Eindhoven zodanig anders ingericht kan worden dat de vraag naar mobiliteit beter aansluit op de beschikbare middelen. En op een manier waardoor Eindhoven duurzaam, aantrekkelijk en bereikbaar kan blijven voor iedereen.

Embassy of Digital Futures © Max Kneefel

7. Embassy of Water

Als het om water gaat hebben we een nieuwe manier van denken nodig. Hiervoor kunnen we leren van inheemse culturen. Zij hebben een andere kijk op water: water is leven en als zodanig heilig en gerespecteerd als familielid. We kunnen water beter leren kennen door te observeren. Hoe stroomt het? Wat heeft het nodig? Door het nabootsen van de natuurlijke bewegingen en processen kunnen we regeneratieve oplossingen ontwerpen en het zelfhelende vermogen van de natuur ondersteunen. Dit noemen we aquamimicry.

De Embassy of Water heeft zich ten doel gesteld om een breed maatschappelijk waterbewustzijn te ontwikkelen dat ons in staat stelt infrastructuur te bouwen die met water werken. Om onze leefomgeving zo te ontwerpen dat water ook in een huis, in een gebouw, in een stad kan bewegen volgens zijn natuurlijke staat.

8. Embassy of Digital Futures

Nieuw in 2024 was de Embassy of Digital Futures. Digitale technologie dringt door tot in alle delen van ons leven, vaak zonder dat we het zelf in de gaten hebben. Algoritmes bepalen steeds vaker wat we zien, horen en lezen, en beïnvloeden onze gedachten en beslissingen. Terwijl sommigen dromen van een toekomst waarin technologie al onze problemen oplost, waarschuwen anderen voor de gevaren van een wereld beheerst door machines en data. We staan op een kruispunt tussen utopie (ideale wereld) en dystopie (nachtmerrie). Uiteraard willen we geen dystopisch digitaal systeem. Maar ook de utopie – een ideale digitale toekomst – heeft grote kans om door te slaan. Hoe leren we op een verantwoorde manier bewegen tussen deze twee waarden?

De Embassy of Digital Future is in 2024 gestart met het onderzoeken van deze lastige vragen met als doel om zicht te krijgen op onze digitale toekomstmogelijkheden. En om als samenleving de vaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn om daarmee om te gaan.

What if Labs

'What if...' is een van de krachtigste vragen ooit gesteld; de basis van wetenschap en vernieuwing. 'What if' zorgt ervoor dat de bestaande logica waarmee we naar problemen kijken, wordt uitgedaagd. Door deze vraag centraal te stellen, verleggen we grenzen en ontstaan oplossingen vanuit een nieuw perspectief.

What if Labs zijn projecten waarin opdrachtgevers (publiek en privaat) samen met de ontwerpwereld, via een door DDF ontwikkeld proces, worden uitgedaagd om antwoorden te vinden op actuele vraagstukken die bij de opdrachtgever spelen. What if Lab biedt een duidelijk raamwerk om te ontdekken hoe ontwerpers en ontwerpmethodiek (langdurig) organisaties kunnen ondersteunen in het ontwikkelen en onderzoeken van oplossingen voor complexe vraagstukken.

DDW24 © Max Kneefel

In 2024 werden de volgende What if Labs uitgevoerd:

1. What if Lab: Sustainable Public Spaces

Dit lab is een tweejarig programma (2023-2024) waarin wordt samengewerkt met het Erasmus Huis Jakarta. Nederlandse en Indonesische ontwerpers werken in dit lab samen om een prototype te ontwerpen voor buurten in Indonesië die nu nog geen toegang hebben tot gedeelde gemeenschapsruimtes. Tijdens DDW24 waren de uitkomsten van dit lab te zien in Eindhoven.

2. What if Lab: Caring Neighbourhoods

In dit tweejarig lab onderzoekt ontwerpstudio Morgenmakers samen met branchevereniging ActiZ en drie zorgorganisaties de huidige transitie in de ouderenzorg in Nederland. Steeds vaker ontstaan er zorgzame gemeenschappen waarin buurtgenoten elkaar ondersteunen. Dit verandert de rol van zorgprofessionals: meer samenwerking, korte lijnen, focus op preventie en technologie. Samen met de zorgorganisaties ontwikkelt Morgenmakers nieuwe concepten voor de zorgprofessional van de toekomst.

3. What if Lab: Carbyon

Carbyon lanceerde een open call voor recent afgestudeerde en startende ontwerpers om visuele concepten te ontwikkelen voor Carbyons Direct Air Capture-technologie. Met als centrale vraag: hoe kunnen CO₂-opvangtorens zich aanpassen aan verschillende locaties wereldwijd? De geselecteerde ontwerpen zijn gepresenteerd tijdens DDW 2024.

4. What if Lab: Welcome to Eindhoven Design District

Eindhoven is de designhoofdstad van Nederland, maar dit is (nog) niet voor iedereen voldoende zichtbaar. Ieder jaar is tijdens DDW overal in de stad design te zien en te beleven. Maar waar in de openbare ruimte zie je dat ook de rest van het jaar? Om dat te veranderen, riep Eindhoven Design District (EDD) Eindhovense ontwerpers op om een nieuwe binnenkomst in Eindhoven vorm te geven. Twee ontwerpstudio's, Daphna Laurens en Jelle Mastenbroek, gingen met deze opdracht aan de slag. Uit de twee voorstellen is het ontwerp van Daphna Laurens gekozen om de komende periode uit te werken en te realiseren in het stationsgebied.

5. What if Lab: Connect: Provincie Noord-Brabant

In het programma 'Levendig Brabant' heeft de Provincie Noord-Brabant de ambitie neergezet om structureel met de creatieve industrie aan maatschappelijke opgaven te werken. Om deze ambitie verder vorm te geven, start de provincie de pilot 'Levendig Brabant'. Hierin krijgen verschillende provinciale teams (programma water, jeugd, gezondheid) de kans om een creatieve professional (Manon van Hoeckel en Studio Inscape) aan het team toe te voegen en samen met die professional aan nieuwe perspectieven te werken. Aan de start van de pilot heeft What if Lab ondersteund bij het vaststellen van een gezamenlijk doel, de matchmaking met ontwerpers en het uitwerken van bijbehorende planning en deelnamevoorwaarden. De uitkomsten zijn aan het eind van de pilot gepresenteerd aan een groep van stakeholders, partners en de provincie. Daarnaast presenteerden we het project van Manon van Hoeckel tijdens DDW 2024 in de expositie Designing Society op het Ketelhuisplein.

6. What if Lab: Connect: Agenda Stad

Town Deals zijn samenwerkingsverbanden waarin deskundigen uit ministeries, provincies, kennisinstellingen en adviesbureaus op locatie bij gemeenten werken aan nieuwe oplossingen voor specifieke vraagstukken. Kleine en middelgrote gemeenten staan voor grote uitdagingen. Zo zorgen vergrijzing en ontgroening voor bevolkingsdaling en hindert een tekort aan woningen de groei. Tegelijkertijd bieden de kwaliteiten van deze gemeenten ook kansen. In deze gebieden is er vaak meer ruimte voor woningbouw en bedrijven om zich te vestigen, wat de economie en werkgelegenheid kan stimuleren. What if Lab heeft gekeken of en hoe creatieve inzet bij dit soort towndeals een rol kan spelen. In verschillende gesprekken is de rol van ontwerp besproken en de verbinding met ontwerpkraft onderzocht.

Maakruimte voor Mooi Nederland

Op 6 juli 2022 lanceerde minister Hugo de Jonge het programma 'Mooi Nederland'. We staan als Nederland voor grote (ruimtelijke) transitie-opgaven. Denk aan wonen, water, landbouw, mobiliteit maar ook aan opgaven rondom inclusiviteit en gezondheid. Opgaven die stuk voor stuk vragen om grote veranderingen en samenwerking. De vraag daarbij is welke rol ontwerpqualiteiten hierbij spelen en hoe we daarbij van innovatieve experimenten komen tot systemische en duurzame verandering. Precies daarover gaat het programma 'Maakruimte voor Mooi Nederland'. In opdracht van de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voert World Design Embassies het programma uit.

Na de startbijeenkomst tijdens DDW23 hebben de drie kernteams (duurzame landbouw en natuur, circulaire economie en energietransitie en leefbare steden en regio's) op locaties in Nederland in het eerste kwartaal van 2024 samen zes 'expedities' georganiseerd. Daarmee onderzochten ze waar ruimte zit voor ontwerpkracht in ruimtelijke opgaven.

De kernteams bestaan uit ontwerpers, opdrachtgevers en onderzoekers. Zij hebben aan de hand van een specifieke opgave in kaart gebracht waar die ontwerpkracht zit en nog ontbreekt. Tijdens de expedities keken en bespraken de kernteams hoe – in de specifieke opgave - ruimte gemaakt kan worden voor ontwerpkracht.

Tijdens de 'oogstbijeenkomst' op 11 april 2024 presenteerden de teams de tijdens de expedities opgedane uitkomsten en inzichten aan elkaar. Ook deelden ze de eerste geleerde lessen over de unieke vorm van deze lerende gemeenschap. In het online magazine maakruimtevoormooi.nl zijn de ervaringen van de kernteams terug te lezen in de longreads en zijn de overkoepelende geleerde lessen samengevat.

Het magazine en de presentaties van de oogstbijeenkomst geven inzicht in wat we van elkaar leren over ontwerpend onderzoek en hoe het in de praktijk werkt.

Na de oogstbijeenkomst zijn met opdrachtgever ministerie OCW in het kader van ARO afspraken gemaakt over de doorontwikkeling van deze leergemeenschap in 2024. Dit resulteerde in een verdiepend onderzoek -onder leiding van design researcher Femke Coops- gericht op het achterhalen van het proces, de dynamiek en de effecten van een learning community.

Tijdens DDW 2024 was op 21 oktober een bijeenkomst waarbij de leden van de kernteams en andere belangstellenden met elkaar de uitkomsten van het onderzoek en de geleerde lessen hebben gedeeld. Daarnaast is het project Maakruimte voor MooiNL gepresenteerd in de -gratis toegankelijke- expositie 'Designing Society' op het Ketelhuisplein, waar zo'n 40.000 bezoekers de inzichten en geleerde lessen van deze leergemeenschap konden bekijken.

PONT, de Publieke Ontwerppraktijk

Tijdens DDW23 werd het programma De Publieke Ontwerppraktijk (PONT) gelanceerd. Met PONT investeert het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) om ontwerpkracht specifiek in te zetten voor maatschappelijke uitdagingen.

Direct na de lancering startte de opbouwfase van PONT met het inrichten van de organisatie en het uitvoeren van de eerste activiteiten onder leiding van het kwartiermakersteam. In 2024 kwam PONT op volle snelheid. Op dat moment heeft de transitie plaatsgevonden van het kwartiermakersteam naar het nieuwe PONT-team onder leiding van programmadirecteur Nynke Tromp.

In het tweede kwartaal van 2024 zijn tal van activiteiten ontwikkeld en gerealiseerd: bij circa 10 geselecteerde publieke ontwerppraktijken zijn zogenaamde 'impactversterkers' aangesteld. Zij begeleiden activiteiten in het realiseren van meer impact en het opdoen van inzichten en kennis voor PONT. Ook werden onderzoeksopdrachten uitgezet rondom onderwerpen als taal, inkoopvoorwaarden en consortiumvorming. Verder konden deelnemers hun kennis vergroten via verschillende boekenclubs en masterclasses.

Naast de uitvoering van deze activiteiten werkte het team van PONT in het tweede kwartaal ook aan een aanscherping en concretisering van de doelen en doelstelling van het programma. Met als resultaat een uitbreiding van het jaarplan dat in juni 2024 is gepresenteerd en goedgekeurd door OCW. Deze herijking omvat een focus op drie pijlers om de doelen van PONT te bereiken:

1. Het ontwikkelen van kennis en vaardigheden.
2. Het beïnvloeden van de organisatiecultuur.
3. Het bouwen van infrastructuur.

PONT © Max Kneefel

Daarnaast bouwt PONT aan een typologie van publieke ontwerppraktijken.

De tweede helft van het jaar 2024 stond voor PONT in het teken van exposure en het delen van de geleerde lessen en inzichten:

- Bijeenkomst ‘van Stuurloos naar Stuurkracht’ met schrijver Kustaw Bessems. Hierbij waren zo’n 300 ambtenaren, bestuurders en ontwerpers aanwezig.
- Een impactvolle expositie tijdens DDW24, als onderdeel van de expo ‘Designing Society’ op het Ketelhuisplein.
- Een drietal drukbezochte bijeenkomsten tijdens het DDW 2024 programma van Mission Days.
- Boekenclubs, masterclasses en het eerste PONT webinar waar zo’n 175 geïnteresseerden online aan deelnamen.
- PONT op externe podia als AWTI congres, INNOvember, Social Design Showdown.
- De PONT-publicatie ‘Ontwerpende Aanpak Inkoopgids’.
- Tal van artikelen rondom verschillende thema’s over de publieke ontwerppraktijk.

PONT is in 2024 meer en meer in positie gekomen om bij grote programma’s van de rijksoverheid de inzet van de publieke ontwerppraktijk te bespreken en implementeren. Dit was onder meer het geval bij:

- Programma’s als Beleidskompas en Werk aan Uitvoering.
- Ook heeft PONT het concept van zogeheten Flagships ontwikkeld. Doel van de Flagship-projecten is de impact van het programma PONT te versterken door het testen van de door PONT ontwikkelde methodieken en tools in grootschalige maatschappelijke vraagstukken.
- Verder is, ter versterking van de verbinding met wetenschap en onderzoek, de onderzoeksalliantie ingericht; een netwerk van onderzoekers die meedenken over de thema’s die relevant zijn voor PONT en daaraan ook wetenschappelijke kennis verbinden.
- Tenslotte heeft PONT in het najaar van 2024 gewerkt aan het jaarplan 2025, dat in december met het ministerie OCW is besproken en goedgekeurd tijdens het strategisch overleg.

ONZE ORGANISATIE

Dutch Design Foundation (DDF) is een stichting zonder winstoogmerk met een bestuur en een onafhankelijke Raad van Toezicht (RvT). DDF is de organisatiekracht achter Dutch Design Week, World Design Embassies, Dutch Design Awards, What if Lab en PONT.

In de afgelopen jaren heeft DDF zich ontwikkeld tot een organisatie met een brede waaier aan activiteiten en verantwoordelijkheden. In de kern van al deze activiteiten en verantwoordelijkheden ligt besloten dat we, vanuit een bewustzijn van de essentiële rol van creatieven bij het vormgeven van de wereld van morgen, de kracht en positie van ontwerpers helpen versterken. Daarom tonen wij hun werk en visies en stimuleren we talenten. We brengen we op alle mogelijke manieren en in alle denkbare vormen verbindingen tot stand tussen ontwerpers en bedrijven, organisaties, overheden en burger en werken aan urgente en relevante vraagstukken.

DDW24 © Max Kneefel

Medewerkers

De personele bezetting was in 2024 23 FTE (tegen gemiddeld 25 in 2023). Deze daling in FTE is ingegeven doordat -mede naar aanleiding van het resultaat boekjaar 2023- in overleg met de verschillende teams goed is gekeken naar waar en op welk moment uren nodig zijn.

Bestuur en Raad van Toezicht

De samenstelling van zowel het bestuur als de Raad van Toezicht is in 2024 ongewijzigd gebleven. Het collegiale bestuur bestond uit Martijn Paulen en Katja Pahnke. Voor beide bestuurders geldt dat zij in loondienst werkzaam waren op basis van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd. De individuele bezoldiging van de bestuurders is in 2024 onder de WNT normering gebleven.

Martijn Paulen heeft naast zijn functie als bestuurder een nevenfunctie als lid van de Raad van Commissarissen van Trudo. Katja Pahnke heeft de volgende nevenfuncties: bestuurslid Duits-Nederlandse Handelskamer, lid Adviesraad Stichting Mikrocentrum, voorzitter Raad van Commissarissen Mantispectra bv en lid Raad van Toezicht Archipel.

Katja Pahnke is per 1 april 2025 teruggetreden als bestuurder van DDF.

DDW24 © Max Kneefel

De Raad van Toezicht bestond in 2024 uit de volgende personen:

Frank van Es, voorzitter. Hij is benoemd op 23 januari 2024 en is algemeen directeur van TwynstraGudde. Daarnaast is hij voorzitter van Rotary Oisterwijk de Kampina, Ambassadeur van stichting Vraag en Aanbod Internationaal, lid Raad van Toezicht Braventure en bestuurslid van de MS Vereniging Nederland.

Marleen Crooijmans, lid RvT. Zij is benoemd op 3 december 2020 en is lid van de executive committee van Kennedy Van der Laan en eigenaar van Blue Apple Consultancy. Daarnaast is zij lid van de Raad van Advies van de Kamer van Koophandel en voorzitter van de Vereniging van Eigenaren gebouw Sporenburg XXI te Amsterdam.

Mariëlle Beek, lid RvT. Zij is benoemd op 3 december 2020. Zij is bestuurder/eigenaar van East Side Productions B.V. en van Perspekt Studios B.V. Daarnaast is zij bestuurslid bij Stichting Mathe van der Weiden en enig aandeelhouder en bestuurder van Stroomt B.V.

Oscar Kneppers, lid RvT. Hij is benoemd op 6 september 2022. Hij is directeur van het Amsterdam Center for Entrepreneurship, de academische startup incubator van de kennisinstellingen in Amsterdam.

Kim Dingler, lid RvT. Zij is benoemd op 23 januari 2024. Zij is eigenaar van Dinglers Consultancy.

Bestuur en RvT zijn over en weer bekend met elkaars (neven)functies. Geconstateerd is dat er geen sprake is van een overlap, verstrengeling of tegenstrijdigheid van belangen. De leden van de RvT ontvangen sinds 2024 een vergoeding voor hun functies: een bedrag van € 2.500 per jaar voor de voorzitter en een bedrag van € 1.500 per jaar voor de leden.

In 2024 hebben, overeenkomstig het bepaalde in artikel 12 lid 14 van de statuten, 6 RvT-vergaderingen plaatsgevonden in aanwezigheid van het bestuur.

Vrijwilligers

Op deze plek in het publieksjaarverslag brengen we -naar inmiddels vaste traditie- een diepgevoelde hulde aan de vele honderden vrijwilligers die het jaar na jaar mogelijk maken om DDW te organiseren. Het belang en de betekenis van deze toegewijde enthousiastelingen kunnen we niet voldoende benadrukken. Een groot deel van onze vrijwilligers is trouw aan DDW en meldt zich ieder jaar weer aan. Zij zijn zo toegewijd dat ze vrij nemen van hun werk, vakanties uitstellen en andere verplichtingen tijdelijk op pauze zetten om zich met ziel en zaligheid in te zetten om van DDW een succes te maken. Onze ongeëvenaarde vrijwilligers zijn de smeeroil zonder wie de DDW-machine niet kan lopen. Ze ontvangen bezoekers, bemensen de ticketbalies, informatiepunten en exposities, zijn chauffeur van de Design Rides, ze beantwoorden alle mogelijke vragen en leiden bezoekers rond. Ze zijn ieder jaar weer het gezicht van DDW. Zonder hen kan DDW niet bestaan.

**DDF IS EEN
STICHTING ZONDER
WINSTOOGMERK
MET EEN BESTUUR
EN EEN ONAFHAN-
KELIJKE RAAD
VAN TOEZICHT.**

New Order Fashion, DDW24 © Cleo Goossens

TOEPASSING VAN DE CODES

DDF onderschrijft de Code Cultural Governance, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. In onze BIS-aanvraag gaven we destijds aan ons te realiseren dat we ten aanzien van de toepassing van de codes een aantal stappen moesten zetten. Om alle aspecten van de codes goed op orde te kunnen brengen, hebben we een (meerjarig) implementatieplan opgesteld. In 2024 voerden we dit implementatieplan verder uit.

Code Cultural Governance

In 2023 stelden we een Code of Conduct op. Deze code gaat verder dan rehtens afdwingbare zaken zoals een discriminatieverbod. Met onze code willen we bereiken dat een respectvolle, open en positieve manier van samenwerken de standaard is in de samenwerking met alle partijen die bij onze organisatie en projecten betrokken zijn. De code was ook in 2024 onderwerp van gesprek bij het aangaan van nieuwe samenwerkingen.

Sex in the City, Stadhuisplein, DDW24 © Nick Bookelaar

Code Diversiteit & Inclusie

We hechten er grote waarde aan dat iedereen zich welkom, veilig en gerespecteerd voelt. Zowel binnen de organisatie als bij al onze activiteiten en projecten. In 2024 hebben we verschillende stappen gezet om dit te verankeren in het DNA van onze organisatie. Zo zorgen we ervoor dat we ons niet alleen intern gedragen naar de code, maar dat we het ook extern uitdragen en onderdeel maken van onze samenwerkingen.

- 2024 was het eerste volledige jaar waarin we werkten met een externe professionele vertrouwenspersoon.
- We noemden al de Code of Conduct die geldt voor onze medewerkers en al onze samenwerkingspartners.
- Diversiteit van het personeelsbestand is een terugkerend punt van aandacht en inmiddels vast onderdeel van onze sollicitatieprocedures.
- Om DDW zo toegankelijk mogelijk te maken, hebben we in 2024 extra aandacht besteed aan fysieke, mentale en financiële toegankelijkheid van locaties en evenementen.
- In de programmering van onze projecten is voortdurende aandacht voor een gevarieerde en evenwichtige samenstelling van sprekers, juryleden, curatoren, fotografen, producenten en andere betrokkenen.
- Programma-opdrachten, zoals de call voor de Grand Projects, zijn breed uitgezet via nieuwe platforms en binnen nieuwe netwerken.
- We werken samen met ngo's, media, opleidings- en culturele organisaties om zo breed en inclusief mogelijke programma's te maken. In 2024 kwamen er bijvoorbeeld nieuwe samenwerkingen tot stand met Sint Lucas (MBO-opleiding) en Xpeng (mobiliteitspartner). Ook faciliteerden we in samenwerking met de Nederlandse Ambassade in Oman de deelname van een groep ontwerpers uit Oman aan DDW.
- Via de inzet van vrijwilligers hebben we de mogelijkheid om personen die, om wat voor reden dan ook, een afstand tot de arbeidsmarkt hebben een fijne en waardevolle werkervaring te kunnen bieden. Het bestand van onze vrijwilligers is in alle opzichten enorm divers. Niet alleen qua leeftijd (van 16 jaar tot in de 80) maar ook qua culturele achtergrond, sociaaleconomische status en geaardheid.

Fair Practice Code

De inflatie zorgt in brede zin voor sterk gestegen kosten, waaronder die van de productie van DDW. Om deelname aan DDW voor iedereen zo toegankelijk mogelijk te maken, hebben we de deelname fee voor 2024 slechts in beperkte mate, met 3 procent, verhoogd.

Rond de in 2024 uitgevoerde What If Lab-projecten zijn we verder gegaan met het borgen van een deugdelijke vergoeding voor de ontwerpers. Deze vergoeding geldt voor gemaakte uren en bescherming van op hun werkzaamheden en ontwerpen rustende intellectuele eigendomsrechten.

In het kader van transparantie delen we met nieuwe medewerkers zowel het salarishuis van DDF als de bij de verschillende salarisschalen horende inschalingskenmerken. Hierdoor is bij de medewerkers bekend welke financiële doorgroeimogelijkheden er binnen de organisatie zijn en welke kwaliteiten, taken en verantwoordelijkheden horen bij de verschillende schalen.

Bij zowel salarissen als vergoedingen voor starters zorgen wij ervoor dat zij in ieder geval een beloning ontvangen boven het wettelijke minimum. Voor werknemers met een startersbeurs en voor stagiaires geldt dat zij naast hun vaste maandelijkse vergoeding een compensatie ontvangen voor gebruik van eigen laptop en telefoon. Zij krijgen ook hun reiskosten op basis van OV volledig vergoed.

In verband met de BIS-aanvraag 2025-2028 waren wij verplicht om ons -in het kader van Fair Pay- per 1 januari 2025 “...aan te sluiten bij de bestaande collectieve afspraken over honorering binnen hun sector, dan wel, indien dergelijke afspraken ontbreken zich aan te sluiten bij een andere (aanpalende) honoreringsrichtlijn”. In september 2024 hebben we het Ministerie OCW laten weten dat we zijn nagegaan welke formele honoreringsrichtlijn het meest aansluit bij de aard en de wezenskenmerken van DDF. We zijn daarbij tot de conclusie gekomen dat de beloningsafspraken zoals vastgelegd in de CAO Werkgeversvereniging Nederlandse Poppodia en Festivals het meest geschikt is om als formele richtlijn te dienen. In februari 2025 hebben wij een schriftelijke bevestiging ontvangen vanuit het ministerie dat de Raad voor Cultuur positief adviseert het voornemen van DDF om zich aan te sluiten bij de beloningsafspraken van de CAO Werkgeversvereniging Nederlandse Poppodia en Festivals.

Atelier NL, DDW24 © Anwyn Howarth

BALANS PER 31 DECEMBER 2024
(voor resultaatbestemming)

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa (1)				
Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom		-		22.252
Materiële vaste activa (2)				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	9.421		12.794	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	37.161		22.806	
		46.582		35.600
Financiële vaste activa (3)				
Overige vorderingen		133.394		99.483
		179.976		157.335
Vlottende activa				
Vorderingen (4)				
Handelsdebiteuren	402.354		526.939	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	309.574		298.929	
Overige vorderingen en overlopende activa	115.208		443.016	
		827.136		1.268.884
Liquide middelen (5)		2.615.703		859.310
		3.442.839		2.128.194
		<u>3.622.815</u>		<u>2.285.529</u>

		31 december 2024		31 december 2023	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Reserves en fondsen	(6)				
Algemene reserve		142.220		285.426	
Bestemmingsreserve huisvesting		200.000		200.000	
			342.220		485.426
Kortlopende schulden	(7)				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		654.698		522.443	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		45.385		67.273	
Overige schulden en overlopende passiva		2.580.512		1.210.387	
			3.280.595		1.800.103
			<u>3.622.815</u>		<u>2.285.529</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2024

Activa

VASTE ACTIVA

1. Immateriële vaste activa

Concessies,
vergunningen en
rechten van
intellectuele
eigendom

€

Boekwaarde per 1 januari 2024

Verkrijgingsprijs

216.153

Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen

-193.901

22.252

Mutaties

Afschrijvingen

-22.252

Boekwaarde per 31 december 2024

Verkrijgingsprijs

216.153

Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeverminderingen

-216.153

-

Afschrijvingspercentages

%

Concessies, vergunningen en rechten van
intellectuele eigendom

20

2. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
	€	€	€
<u>Boekwaarde per 1 januari 2024</u>			
Aanschaffingswaarde	27.065	159.191	186.256
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-14.271	-136.385	-150.656
	<u>12.794</u>	<u>22.806</u>	<u>35.600</u>
<u>Mutaties</u>			
Investeringsen	-	26.070	26.070
Afschrijvingen	-3.373	-11.715	-15.088
	<u>-3.373</u>	<u>14.355</u>	<u>10.982</u>
<u>Boekwaarde per 31 december 2024</u>			
Aanschaffingswaarde	27.065	185.261	212.326
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-17.644	-148.100	-165.744
	<u>9.421</u>	<u>37.161</u>	<u>46.582</u>

Afschrijvingspercentages

	%
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	0
Andere vaste bedrijfsmiddelen	20-33

3. Financiële vaste activa

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
<u>Overige vorderingen</u>		
Latente belastingvorderingen	<u>133.394</u>	<u>99.483</u>
	<u>2024</u>	<u>2023</u>
	€	€
<u>Latente belastingvorderingen</u>		
Stand per 1 januari	99.483	24.000
Mutatie	33.911	75.483
Stand per 31 december	<u>133.394</u>	<u>99.483</u>

Per 31 december 2024 bedraagt de omvang van de nog te verrekenen verliezen € 702.080 (2023: € 523.594). Voor de gehele omvang van de nog te verrekenen verliezen is een latente belastingvordering opgenomen die is gewaardeerd tegen het nominale belastingtarief van 19,0%.

VLOTTENDE ACTIVA

4. Vorderingen

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
<u>Handelsdebiteuren</u>		
Debiteuren	402.354	526.939
Een voorziening voor vermoedelijke oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.		
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Vennootschapsbelasting	28.821	28.742
Omzetbelasting	280.753	270.187
	309.574	298.929
<u>Overige vorderingen en overlopende activa</u>		
Overige vorderingen	102.100	409.770
Overlopende activa	13.108	33.246
	115.208	443.016
<u>Overige vorderingen</u>		
Nog te realiseren financiering	102.100	409.770
De nog te realiseren financiering heeft betrekking op toegezegde financiering, die achteraf, na goedkeuring van de verantwoording ontvangen zal worden.		
<u>Overlopende activa</u>		
Vooruitbetaalde bedragen	8.618	33.246
Overige overlopende activa	4.490	-
	13.108	33.246

Onder de opgenomen vorderingen bevinden zich geen posten met een looptijd van meer dan één jaar.

5. Liquide middelen

ABN AMRO Bank N.V.	2.615.703	859.310
--------------------	-----------	---------

De liquide middelen staan volledig ter vrije beschikking aan de Stichting.

Passiva

6. RESERVES EN FONDSEN

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Algemene reserve		
Algemene reserve	142.220	285.426
	2024	2023
	€	€
<u>Algemene reserve</u>		
Stand per 1 januari	285.426	480.490
Resultaatbestemming	-143.206	-195.064
Stand per 31 december	142.220	285.426

De algemene reserve wordt aangehouden als weerstandsvermogen voor de Stichting om de continuïteit op lange termijn te kunnen waarborgen.

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
Bestemmingsreserve huisvesting		
Bestemmingsreserve huisvesting	200.000	200.000
<u>Bestemmingsreserve huisvesting</u>		
Stand per 1 januari	200.000	200.000
Mutatie	-	-
Stand per 31 december	200.000	200.000

Bestemmingsreserve is door het bestuur gevormd ten aanzien van de huisvesting van de Stichting. Ultimo 2026 loopt het huidige huurcontract af en zal een nieuwe huisvesting moeten worden gezocht. De beklemming op het vermogen is aangebracht voor deze nieuwe huisvesting.

7. Kortlopende schulden

	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
<u>Schulden aan leveranciers en handelskredieten</u>		
Crediteuren	654.698	522.443
	<u>654.698</u>	<u>522.443</u>
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Loonheffing	45.385	67.273
	<u>45.385</u>	<u>67.273</u>
<u>Overige schulden en overlopende passiva</u>		
Overlopende passiva	2.580.512	1.210.387
	<u>2.580.512</u>	<u>1.210.387</u>
<u>Overlopende passiva</u>		
Vakantiegeld	55.282	61.987
Vooruitontvangen subsidies	2.417.947	834.380
Nog te betalen bedragen	30.350	233.109
Overige overlopende passiva	76.933	80.911
	<u>2.580.512</u>	<u>1.210.387</u>

De vooruitontvangen subsidies heeft betrekking op toegezegde financieringen waarvan de prestatieverplichting nog niet heeft plaatsgevonden.
Onder de vooruitontvangen subsidies is een bedrag ad. € 1.641.744 opgenomen met een looptijd langer dan één jaar. Deze subsidie heeft een looptijd tot en met 31 december 2026.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Kredietfaciliteit

De organisatie beschikt over een rekening-courant faciliteit ad. € 250.000 bij de ABN Amro Bank. Voor de kredietfaciliteit zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- Borgstelling van de Gemeente Eindhoven voor € 200.000;
- Pandrecht op de bedrijfsinventaris;
- Pandrecht op vorderingen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Huur

De Stichting is meerjarige financiële verplichtingen aangegaan tot en met 4 september 2022 terzake huur van kantoorruimte (€ 93.211 per jaar, welke jaarlijks worden geïndexeerd op basis van CPI), welke per jaar stilzwijgend wordt verlengd. De overeenkomst is per 31 december 2026 beëindigd. De Stichting is meerjarige financiële verplichtingen aangegaan tot en met 31 december 2026 terzake van huur van kantoorruimte (€ 11.856 per jaar).

Meerjarige financiële rechten

Subsidietoekenningen

De Stichting heeft een toezegging voor een meerjarige instellingssubsidie ontvangen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de periode 2025 tot en met 2028. De jaarlijkse toekenning bedraagt € 1.304.757.

De Stichting heeft een toezegging voor een meerjarige exploitatiesubsidie ontvangen van de Provincie Noord-Brabant voor de periode 2025 tot en met 2028. De jaarlijkse toekenning bedraagt € 275.000.

De Stichting heeft een toezegging voor een meerjarige projectsubsidie ontvangen van het Ministerie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor de periode september 2023 – december 2026 voor een bedrag van in totaal € 9.000.000 (prijsspeil 2023), waarvan een bedrag van € 1.000.000 voor 2023, een bedrag van € 3.000.000 voor 2024 en 2025 en een bedrag van € 2.000.000 voor 2026.

Onder de vooruitvangen subsidies is een bedrag ad. € 1.641.744 opgenomen inzake PONT. Op basis van de initiële begroting is een toekenning gedaan van € 1.000.000 voor 2023, € 3.000.000 voor 2024 en 2025 en € 2.000.000 voor 2026. Van het toegekende bedrag is 10% ad. € 900.000 ter dekking van overheadkosten. Ultimo 2024 is sprake van een onderbesteding op het project PONT. Voor de verantwoording van de dekking op overheadkosten is aangesloten bij 10% van de bestede gelden. Over de onderbesteding lopen gesprekken tussen OCW en de Stichting. Daarnaast lopen er gesprekken over de begrote bedragen overhead als ware er geen onderbestedingen.

DUTCH DESIGN FOUNDATION BEDANKT ALLE ONTWERPERS, VRIJWILLIGERS, MEDEWERKERS EN PARTNERS

